

**PRIM'AWLA TAL-QORTI CIVILI
IMHALLEF
ONOR. JOSEPH A. FILLETTI BA., LL.D., A R HIST S.**

Seduta ta' nhar il-Gimgha, 24 ta' Settembru 1999

Numru

Citaz. numru 570/95 JF

**Andrew sive Hendry SAMMUT
vs
KONTROLLUR TAD-DWANA**

Il-Qorti,

Rat ir-rikors ta' Andrew sive Hendry Sammut fejn wara li espona:

Illi huwa jahdem bhala First Officer (pilota) mal-Air Malta.

Illi fil-11 ta' Marzu 1995 ghall-habta tal-4.00pm, huwa wasal fl-Ajruport Internazzjonali ta' Malta mat-titjira KM141 mill-ajruport ta' Gatwick, Londra u mieghu gab xi oggetti li fosthom kien hemm is-segwenti: Colour Monitor tal-marka SONY u computer tal-marka SIMPLY.

Illi huwa qieghed dawn l-oggetti f'basket tal-plastic fuq "trolley", u oggetti personali ohrajn li ngiebu wkoll tqieghdu fuq "trolley" iehor, izda siehbu l-Kaptan Syed Mashar Hasan offra li jimbotta l-ewwel "trolley" peress li ma kienx possibbli ghalih li jimbutthom it-tnejn flimkien fl-istess hin.

Illi malli l-esponent wasal vicin id-dwana fi triqtu lejn ir-Red Channel, huwa ra li fl-istess Red Channel kien hemm "queue" twil ta' nies u ghalhekk in vista tal-fatt li fil-Green Channel kien hemm persuna wahda biss, huwa ddecieda li jieqaf fil-Green Channel sabiex jiddikjara l-imsemmija oggetti hemmhekk u fl-istess waqt jevita hafna telf ta' zmien, iktar u iktar minhabba l-fatt li kien herqan li jasal id-dar malajr biex jara lil martu li kellha tliet xhur tqala u li kellha xi komplikazzjonijiet.

Illi l-esponent effettivament iddikjara fil-Green Channel l-oggetti li kellu fit-"trolley" li kien qed jimbotta u meta dawn gew ezaminati mill-ufficjal tad-dwana, huwa inghata l-"go ahead" biex ighaddi, u meta dar biex jara li jigu ezaminati l-oggetti li kienu jinsabu fit-"trolley" l-iehor, huwa lemah lill-imsemmi Kaptan eskortat mill-ufficjali tad-dwana lejn l-ufficju tad-dwana.

Illi meta ra dan, l-esponent esklama minnufih mal-ufficjal tad-dwana li l-oggetti li kienu fit-tieni "trolley" li kien qed jimbotta l-Kaptan bi pjacir, effettivament kienu proprjeta' tieghu, izda r-

risposta ta' dan l-ufficjal kienet li l-esponent ma kellux jindahal ghaliex kull passigier kien responsabbli ghat-“trolley” tieghu u ma thalliex jidhol l-ufficcju tad-dwana sabiex jispjega l-posizzjoni.

Illi fit-22 ta' Marzu 1995, l-intimat hareg nota ta' qbid numru 37/1995 (dok D) li permezz taghha inqabdu l-oggetti imsemmija fl-istess nota u b'ittra tas-7 ta' April 1995 (dok L), huwa avza lill-intimat li kien ser jitlob li jinghata lura l-oggetti maqbuda.

Illi huwa ovvju li ghalkemm huwa minnu li l-esponent ghazel li jghaddi mill-Green Channel, dan m'ghamlux biex jipprova jevadi d-dazju u l-VAT u dan ghar-raguni unika li huwa MA TWAQQAFX mill-ufficjali tad-dwana, izda kien hu li waqaf MINN JEDDU u espona u ddikjara l-oggetti kollha li huwa kellu fit-“trolley”. Inoltre, huwa verosimili li l-grajja kollha li wasslet ghall-proceduri odjerni kienet unikament frott ta' malintiz genwin.

Ghaldaqstant l-esponent TALAB li din il-Qorti:

1. Tiddikjara u tiddeciedi li l-esponent ma kiser ebda regolament tad-dwana imsemmi fin-nota ta' qbid u li fil-fatt waqaf biex jiddikjara l-oggetti kollha li kellu fil-pussess effettiv tieghu;
2. Tikkundanna lill-intimat sabiex jirrestitwixxi lill-esponent l-oggetti kollha imsemmija fin-nota ta' qbid u dan fi zmien qasir u perentorju li jigi lilo prefiss.

Bl-ispejjez u bl-ingunzjoni tal-intimat ghas-subizzjoni.

Rat ir-rispsota tal-Kontrollur tad-Dwana li tghid hekk:

Illi bir-rispett kollu r-rikorrent qiegħed jipprova jiggustifika l-agir illegali tiegħu billi jsemmi sensiela ta' cirkostanzi inverosimili li mhux talli ma jiggustifikawx l-agir tiegħu anzi juru l-intenzjoni specifika tiegħu li jghaddi mill-Green Channel biex jevadi, fost taxxi ohra, d-dazju.

Illi fl-ewwel lok, a skans ta' kull ekwivoku, jigi rilevat li r-rikorrent kien biss passigier fuq it-titjira msemmija minnu u bhala impjegat tal-linja ta' l-ajru nazzjonali kien aktar intiz minn kwalunkwe passigier iehor komuni fuq x'proceduri doganali huma vigenti fl-ajruport.

Illi fit-tieni lok hawn iregi l-principju li *ignorantia iuris neminem excausat*. Ir-Regolamenti tad-Dwana ta' l-1957 jipprovdu specifikatament fl-artikolu 19A li kull persuna li tghaddi mill-Green Channel titqies li tkun għamel dikjarazzjoni għall-finijiet tad-Dwana illi **hija ma jkollieq hwejjeg u oggetti li huma suggetti għad-dazju jew li l-importazzjoni tagħhom hija, fost affarijiet ohra, projbita jew ristretta.**

Illi r-rikorrent qatt ma kien iggustifikat li jghaddi mill-Green Channel jew li jinkariga lil xi hadd minflok li jghaddi minn hemm bl-oggetti tieghu galadarba kien jaf li kellu l-obbligu impost fuqu mil-ligi li jiddikjara l-oggetti reklamati fir-Red Channel.

Illi ma kien hemm l-ebda malintiz bejn ir-rikorrent u l-ufficjali tad-dwana kif qed jallega r-rikorrent billi li kieku ma kientx il-vigilanza ta' dawn l-ufficjali kollox kien jibqa' ghaddej qisu ma gara xejn ghas-skapitu ta' l-erarju Malti.

Ghaldaqstant l-intimat talab li din il-Qorti tichad it-talbiet kollha tar-rikorrent billi l-qbid sar skond il-ligi, bl-ispejjez ghar-rikorrent.

Rat l-atti kollha ta' din il-vertenza u semghet it-trattazzjoni taghha;

Ikkunsidrat li mill-provi akkwiziti jirrizulta illi r-rikorrent Andrew sive Hendry Sammut, pilota mal-Air Malta, wasal Malta minn titjira mir-Renju Unit fil-11 ta' Marzu 1995 wara nofsinhar. Irrizulta li fost hwejjeg li huwa jghid li kien qieghed izomm kien hemm "computer" tal-marka "Simply" kif ukoll "monitor" tal-kulur tal-marka "Sony". Il-provi juru li flimkien mar-rikorrent kien hemm ukoll certu Syed Mashar Hasan, Pakistani, li jahdem ukoll mal-istess kumpanija. Dawn it-tnejn xehdu li meta nizlu l-

oggetti fuq indikati bdew jingarru mit-trolley min-naha ta' Syed Mashar Hasan u li minflok li dan u Sammut marru biex jghaddu mir-“Red Channel” kif suppost, stante li kellhom oggetti dazjabbli, ddecidew li jghaddu mill-“Green Channel” – komunement maghrufa bhala c-channel tan-“Nothing to declare” u li dan ghamluh ghal diversi ragunijiet.

Sammut xehed li fir-“Red Channel” kien hemm “queue” imdaqgas ta' nies – fatt michud mix-xhieda prodotta mill-intimat li kienu ufficjali tad-Dwana dakinhar u dak il-hin tal-incident. Sammut ighid ukoll li huwa ried ifittex jghaddi malajr kemm jista' jkun billi martu, li kienet tlett xhur tqila, kien qed ikollha komplikazzjonijiet waqt it-tqala u li dan il-fatt holoqlu ansjeta' u kellu herqa kbira biex ifittex ikun hdejha bla dewmien. Gara li waqt li kien fil-process li jghaddi mill-Green Channel kif fuq intqal li l-imsemmi Syed Mashar Hasan twaqqaf u l-oggetti li kellu gew maqbudin. Ittiehdu proceduri kriminali kontra tieghu pero' huwa gie liberat. Billi l-oggetti maqbuda gew konfiskati mill-intimat Kontrollur tad-Dwana in forza ta' 'seizure note', ir-rikorrent odjern qieghed jadixxi lil din il-Qorti ghal fini ta' ordni ta' rilaxx.

Illi wara li gharblet sew il-provi, il-Qorti jidrilha li l-agir tar-rikorrent u l-fatti kollha konkomitanti ma jwasslux biex b'xi mod jiggustifikaw l-akkoljiment tat-talbiet tar-rikorrenti la fuq bazi ta' fatti u l-anqas fuq bazi ta' dritt.

Mill-kumpless tal-provi, din il-Qorti m'hija xejn impressjonata li l-verzjoni tar-rikorrenti hija wahda kredibbli. Fil-fehma tal-Qorti, u dan apparti mill-presunzjoni li kulhadd huwa tenut li jaf x'tghid il-ligi u li l-infurnanza tal-ligi mhijiex skuzanti, ir-rikorrent deher li kien miftiehem mal-imsemmi kollega habib tieghu Syed Mashar Hasan biex jghaddi mill-"Green Channel" u mhux mir-"Red Channel" bil-ghan li jiddahhlu f'Malta l-oggetti de quo bla ma jithallas dazju fuqhom. Quddiem din il-Qorti l-aspetti intenzjonali m'ghandhomx il-livell ta' rigorozita' assoluta bhalma hu rikjest fil-kamp kriminali. Minbarra dan, din il-procedura ta' indole civili timxi indipendentement minn dik kriminali.

"Di diritto" jirrizulta li stante li l-oggetti de quo ddahhlu f'Malta b'mod irregolari u dan meta suppost gew iddikjarati ghal fini ta' dazju, haga li ma tirrizultax illi saret, allura jsegwi li s-"seizure note" u l-konfiska taghhom min-naha tal-intimat kienet, trattandosi wkoll ta' procedura in rem, wahda legalment tajba u valida. L-oggetti fi kliem iehor, iddahhlu Malta b'mod illegali u huma konfiskabbli.

Ghal dawn ir-ragunijiet:

Tiddeciedi billi tichad it-talbiet tar-rikorrenti kif dedotti bl-ispejjez gudizzjarji kontra tieghu.

ONOR. IMHALLEF JOSEPH A. FILLETTI LL.D.

Deputat Registratur

AH.